

WYDANIE II

PROGRAMOWANIE W JĘZYKU RUST

OFICJALNY PODRĘCZNIK

STEVE KLABNIK, CAROL NICHOLS

OD WERSJI
1.62

Helion

no starch
press

Tytuł oryginału: The Rust Programming Language, 2nd Edition

Tłumaczenie: Lech Lachowski

ISBN: 978-83-289-1010-2

Copyright © 2023 by the Rust Foundation and the Rust Project Developers.

Title of English-language original: The Rust Programming Language, 2nd Edition, ISBN 9781718503106, published by No Starch Press Inc. 245 8th Street, San Francisco, California United States 94103. The Polish-language 2nd edition Copyright © 2024 by Helion S.A. under license by No Starch Press Inc. All rights reserved.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<https://helion.pl/user/opinie/prruo2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <https://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

PRZEDMOWA	17
WSTĘP	19
PODZIĘKOWANIA	20
WPROWADZENIE	21
1	
PIERWSZE KROKI	27
Instalacja	27
Instalowanie narzędzia rustup w systemie Linux lub macOS	28
Instalowanie narzędzia rustup w systemie Windows	29
Rozwiązywanie problemów	29
Aktualizowanie i odinstalowywanie	30
Lokalna dokumentacja	30
Witaj, świecie!	30
Tworzenie katalogu projektu	31
Pisanie i uruchamianie programu Rusta	31
Anatomia programu Rusta	32
Kompilowanie i uruchamianie to oddzielne kroki	33
Witaj, Cargo!	34
Tworzenie projektu za pomocą Cargo	35
Kompilowanie i uruchamianie projektu Cargo	37
Kompilowanie w celu wydania projektu	38
Cargo jako konwencja	39
Podsumowanie	39
2	
PROGRAMOWANIE GRY W ZGADYWANIE	40
Konfigurowanie nowego projektu	41
Przetwarzanie zgadywania	42
Przechowywanie wartości za pomocą zmiennych	43
Odbieranie danych wprowadzanych przez użytkownika	44

Obsługa ewentualnego niepowodzenia za pomocą typu Result	44
Wypisywanie wartości za pomocą symboli zastępczych println!	46
Testowanie pierwszej części	46
Generowanie sekretnej liczby	47
Korzystanie ze skrzynki w celu uzyskania większej funkcjonalności	47
Generowanie liczby losowej	50
Porównywanie próby odgadnięcia z sekretną liczbą	51
Umożliwianie wielokrotnego zgadywania dzięki zastosowaniu pętli	55
Zakończenie gry po odgadnięciu prawidłowej liczby	56
Obsługa nieprawidłowych danych wejściowych	56
Podsumowanie	59

3

POWSZECHNE KONCEPCJE PROGRAMOWANIA	60
Zmienne i mutowalność	61
State	63
Przystanianie	63
Typy danych	65
Typy skalarne	66
Typy złożone	70
Funkcje	74
Parametry	75
Instrukcje i wyrażenia	76
Funkcje z wartościami zwracanymi	78
Komentarze	80
Przeptyw sterowania	81
Wyrażenia if	81
Powtarzanie za pomocą pętli	85
Podsumowanie	90

4

WŁASNOŚĆ	91
Czym jest własność?	91
Reguły własności	93
Zakres zmiennych	93
Typ String	94
Pamięć i alokacja	95
Własność i funkcje	101
Wartości zwracane i zakres	101
Referencje i pożyczanie	103
Referencje mutowalne	105
Referencje wiszące	108
Reguły referencji	109

Typ wycinka	110
Wycinki łańcucha znaków	111
Inne wycinki	116
Podsumowanie	116

5

WYKORZYSTANIE STRUKTUR DO ORGANIZOWANIA

POWIĄZANYCH ZE SOBĄ DANYCH	117
Definiowanie struktur i tworzenie ich instancji	118
Użycie skrótu inicjowania pól	119
Tworzenie instancji z innych instancji za pomocą składni aktualizacji struktury	120
Tworzenie różnych typów za pomocą struktur krotkowych bez nazwanych pól	121
Struktury jednostkowe bez żadnych pól	122
Przykładowy program wykorzystujący struktury	124
Refaktoryzacja z wykorzystaniem krotek	125
Refaktoryzacja z wykorzystaniem struktur: dodanie znaczenia	126
Dodanie użytecznej funkcjonalności za pomocą cech pochodnych	127
Składnia metod	130
Definiowanie metod	130
Metody z większą liczbą parametrów	133
Funkcje powiązane	134
Wiele bloków impl	135
Podsumowanie	136

6

TYPY WYLICZENIOWE I DOPASOWYWANIE WZORCÓW .....

Definiowanie typu wyliczeniowego	138
Wartości wyliczenia	138
Enumeracja Option i jej zalety w porównaniu z wartościami zerowymi	142
Konstrukcja match przepływu sterowania	145
Wzorce, które powodują powiązanie z wartościami	146
Dopasowywania za pomocą Option<T>	147
Dopasowywania są wyczerpujące	149
Wzorce catch-all i symbol zastępczy _	149
Związły przepływ sterowania z wykorzystaniem składni if let	151
Podsumowanie	152

7

ZARZĄDZANIE ROZWIJAJĄCYMI SIĘ PROJEKTAMI

ZA POMOCĄ PAKIETÓW, SKRZYNEK I MODUŁÓW 154

Pakiety i skrzynki	155
Definiowanie modułów w celu kontrolowania zakresu i prywatności	159
Ścieżki odwoływania się do elementów w drzewie modułów	160
Udostępnianie ścieżek za pomocą słowa kluczowego pub	163
Rozpoczynanie ścieżek względnych od słowa kluczowego super	166
Upublicznianie struktur i wyliczeń	167
Wprowadzanie ścieżek do zakresu za pomocą słowa kluczowego use	168
Tworzenie idiomatycznych ścieżek use	170
Wprowadzanie nowych nazw za pomocą słowa kluczowego as	171
Ponowne eksportowanie nazw za pomocą pub use	172
Korzystanie z pakietów zewnętrznych	173
Skracanie długich list instrukcji use za pomocą zagnieżdżonych ścieżek	174
Operator glob	175
Rozdzielanie modułów na różne pliki	175
Podsumowanie	177

8

POWSZECHNIE UŻYWANE KOLEKCJE 179

Przechowywanie list wartości za pomocą wektorów	180
Tworzenie nowego wektora	180
Aktualizowanie wektora	181
Odczytywanie elementów wektorów	181
Iterowanie przez wartości w wektorze	183
Przechowywanie wielu typów za pomocą wyliczenia	184
Porzucenie wektora powoduje porzucenie jego elementów	185
Wykorzystywanie typu String do przechowywania tekstu zakodowanego w UTF-8	185
Czym jest String?	186
Tworzenie nowej instancji String	186
Aktualizowanie instancji String	187
Indeksowanie wartości String	190
Tworzenie wycinków wartości String	192
Metody iterowania przez wartości String	192
Typy String nie są takie proste	193
Przechowywanie kluczy z powiązаныmi wartościami w mapach mieszających	193
Tworzenie nowej instancji HashMap	194
Uzyskiwanie dostępu do wartości z mapy mieszającej	194
Mapy mieszające i własność	195
Aktualizowanie instancji HashMap	196
Funkcje mieszające	198
Podsumowanie	198

9

OBŚŁUGA BŁĘDÓW 200

Obsługa błędów nieodwracalnych za pomocą wywołania panic!	201
Obsługa błędów odwracalnych z wykorzystaniem typu Result	204
Dopasowywanie na podstawie różnych błędów	206
Propagacja błędów	209
Panikować czy nie panikować?	215
Przykłady, kod prototypów i testy	216
Przypadki, w których mamy więcej informacji niż kompilator	216
Wskazówki dotyczące obsługi błędów	217
Tworzenie typów niestandardowych do celów walidacji	218
Podsumowanie	220

10

TYPY SPARAMETRYZOWANE, CECHY I CZASY ŻYCIA 221

Redukowanie duplikacji przez wyodrębnianie funkcji	222
Sparametryzowane typy danych	225
Typy sparametryzowane w definicjach funkcji	225
Typy sparametryzowane w definicjach struktur	227
Typy sparametryzowane w definicjach wyliczeń	229
Typy sparametryzowane w definicjach metod	230
Wydajność kodu wykorzystującego typy sparametryzowane	232
Cechy — definiowanie współdzielonego zachowania	233
Definiowanie cechy	233
Implementowanie cechy w typie	234
Implementacje domyślne	236
Cechy jako parametry	238
Zwracanie typów, które implementują cechy	240
Używanie wiązań cech do warunkowego implementowania metod	241
Walidacja referencji za pomocą czasów życia	243
Używanie czasów życia do zapobiegania powstawaniu wiszących referencji	243
Kontrola pożyczania	244
Sparametryzowane czasy życia w funkcjach	245
Składnia adnotacji czasów życia	247
Adnotacje czasów życia w sygnaturach funkcji	247
Myślenie w kategoriach czasów życia	250
Adnotacje czasów życia w definicjach struktur	251
Elizja czasów życia	252
Adnotacje czasów życia w definicjach metod	254
Statyczny czas życia	255
Parametry typów sparametryzowanych, wiązania cech i czasy życia razem wzięte	256
Podsumowanie	256

11

PISANIE ZAUTOMATYZOWANYCH TESTÓW 258

Jak pisać testy?	259
Anatomia funkcji testowej	259
Sprawdzenie wyników za pomocą makra assert!	263
Testowanie równości za pomocą makr assert_eq! i assert_ne!	266
Dodawanie niestandardowych komunikatów o błędach	268
Sprawdzanie paniki za pomocą atrybutu should_panic	270
Wykorzystanie w testach typu Result<T, E>	273
Kontrolowanie sposobu uruchamiania testów	274
Uruchamianie testów równolegle lub po kolei	274
Wyświetlanie danych wyjściowych funkcji	275
Uruchamianie podzbioru testów według nazwy	277
Ignorowanie niektórych testów i uruchamianie ich na specjalne żądanie	279
Organizowanie testów	280
Testy jednostkowe	280
Testy integracyjne	282
Podsumowanie	286

12

PROJEKT Z WYKORZYSTANIEM OPERACJI WE-WY — BUDOWANIE PROGRAMU

WIERSZA POLECEŃ 287

Przyjmowanie argumentów wiersza poleceń	288
Odczytywanie wartości argumentów	289
Zapisywanie wartości argumentów w zmiennych	290
Odczyt pliku	291
Refaktoryzacja w celu poprawy modułowości i obsługi błędów	293
Separacja zagadnień projektów binarnych	293
Naprawianie obsługi błędów	297
Wyodrębnianie logiki z funkcji main	301
Wydzielanie kodu do skrzynki biblioteki	303
Rozwijanie funkcjonalności biblioteki za pomocą programowania opartego na testach	305
Pisanie testu kończącego się niepowodzeniem	305
Pisanie kodu w celu zapewnienia pozytywnego wyniku testu	308
Praca ze zmiennymi środowiskowymi	311
Pisanie niepomysłnego testu dla funkcji search nieuwzględniającej wielkości liter ...	311
Implementacja funkcji search_case_insensitive	313
Wypisywanie komunikatów o błędach do standardowego strumienia błędów, a nie do standardowego strumienia wyjściowego	317
Sprawdzanie, gdzie są zapisywane błędy	317
Wypisywanie błędów do standardowego strumienia błędów	318
Podsumowanie	319

13

CECHY JĘZYKA FUNKCYJNEGO — ITERATORY I DOMKNIĘCIA 320

Domknięcia — funkcje anonimowe, które przechwytyują swoje środowisko	321
Przechwytywanie środowiska za pomocą domknięć	321
Inferowanie i adnotowanie typu domknięcia	323
Przechwytywanie referencji lub przenoszenie własności	325
Przenoszenie przechwyconych wartości z domknięć i cechy Fn	327
Przetwarzanie serii elementów za pomocą iteratorów	331
Cecha Iterator i metoda next	332
Metody, które konsumują iterator	333
Metody, które wytwarzają inne iteratory	334
Używanie domknięć, które przechwytyują swoje środowisko	335
Ulepszenie projektu operacji we-wy	337
Usuwanie clone przy użyciu iteratora	337
Zwiększanie czytelności kodu dzięki adapterom iteratora	340
Wybór pomiędzy pętlami i iteratorami	341
Porównanie wydajności pętli i iteratorów	341
Podsumowanie	343

14

NARZĘDZIE CARGO I REJESTR CRATES.IO 344

Dostosowywanie kompilacji za pomocą profili wydania	345
Publikowanie skrzynki w rejestrze Crates.io	346
Tworzenie przydatnych komentarzy dokumentujących	346
Eksportowanie wygodnego publicznego API za pomocą pub use	350
Zakładanie konta w rejestrze Crates.io	353
Dodawanie metadanych do nowej skrzynki	354
Publikowanie w rejestrze Crates.io	355
Publikowanie nowej wersji istniejącej skrzynki	356
Dezaktualizowanie wersji z Crates.io za pomocą polecenia cargo yank	356
Obszary robocze Cargo	357
Tworzenie obszaru roboczego	357
Tworzenie drugiego pakietu w obszarze roboczym	358
Instalowanie plików binarnych za pomocą polecenia cargo install	363
Rozszerzanie Cargo przy użyciu niestandardowych poleceń	364
Podsumowanie	364

15

INTELIGENTNE WSKAŹNIKI 365

Używanie Box<T> do wskazywania danych na sterzie	366
Używanie Box<T> do przechowywania danych na sterzie	367
Zastosowanie boksów do używania typów rekurencyjnych	367

Wykorzystanie cechy Deref do traktowania inteligentnych wskaźników jak regularnych referencji	372
Podążanie za wskaźnikiem do wartości	372
Używanie Box<T> jak referencji	373
Definiowanie własnego inteligentnego wskaźnika	374
Implementacja cechy Deref	375
Domyślne wymuszenie wyłuskania w funkcjach i metodach	376
Jak wymuszenie wyłuskania współdziela z mutowalnością?	378
Wykorzystanie cechy Drop do uruchamiania określonego kodu przy czyszczeniu	378
Rc<T> — inteligentny wskaźnik zliczania referencji	382
Używanie Rc<T> do udostępniania danych	382
Klonowanie Rc<T> zwiększa liczbę referencji	385
RefCell<T> i wzorzec mutowalności wewnętrznej	386
Egzekwowanie reguł pożyczania w czasie wykonywania za pomocą RefCell<T>	386
Mutowalność wewnętrzna — mutowalne pożyczanie niemutowalnej wartości	388
Wykorzystanie typów Rc<T> i RefCell<T>, aby mutowalne dane mogły mieć wielu właścicieli	394
Cykle referencji mogą powodować wycieki pamięci	395
Tworzenie cyklu referencji	396
Zapobieganie cyklom referencji za pomocą typu Weak<T>	399
Podsumowanie	404

16

NIEUSTRASZONA WSPÓŁBIEŻNOŚĆ	405
Używanie wątków do jednoczesnego uruchomienia kodu	406
Tworzenie nowego wątku za pomocą funkcji spawn	407
Wykorzystanie uchwytów metody join w celu zaczekania na zakończenie wszystkich wątków	408
Używanie domknięć move z wątkami	410
Używanie przekazywania komunikatów do przesyłania danych między wątkami	413
Kanały i przeniesienie własności	416
Wysyłanie wielu wartości i obserwowanie czekającego odbiornika	417
Tworzenie wielu producentów przez klonowanie nadajnika	418
Współbieżność stanu współdzielonego	420
Używanie muteksów w celu umożliwienia dostępu do danych z jednego wątku na raz	420
Podobieństwa między typami RefCell<T> i Rc<T> a Mutex<T> i Arc<T>	426
Rozszerzanie funkcjonalności współbieżności za pomocą cech Send i Sync	426
Umożliwienie przenoszenia własności między wątkami za pomocą cechy Send	427
Umożliwianie dostępu z wielu wątków za pomocą cechy Sync	427
Ręczne implementowanie cech Send i Sync jest niezabezpieczone	428
Podsumowanie	428

17

FUNKCJONALNOŚCI PROGRAMOWANIA OBIEKTOWEGO 429

Cechy języków obiektowych	430
Obiekty zawierają dane i zachowania	430
Hermetyzacja, która ukrywa szczegóły implementacji	430
Dziedziczenie jako system typów i współdzielenie kodu	432
Używanie obiektów cech, które umożliwiają stosowanie wartości różnych typów	433
Definiowanie cech typowego zachowania	434
Implementowanie cechy	436
Obiekty cech wykonują dynamiczną dyspozycję	439
Implementacja obiektowego wzorca projektowego	439
Definiowanie struktury Post i tworzenie nowej instancji w stanie Draft	441
Przechowywanie tekstu treści wpisu	442
Upewnianie się, że treść wersji roboczej wpisu jest pusta	442
Żądanie korekty zmienia stan wpisu	443
Dodanie metody approve w celu zmiany zachowania metody content	445
Kompromisy wzorca stanu	447
Podsumowanie	452

18

WZORCE I DOPASOWYWANIE 453

Wszystkie miejsca, w których można używać wzorców	454
Ramiona wyrażenia match	454
Wyrażenia warunkowe if let	455
Pętle warunkowe while let	456
Pętle for	457
Instrukcje let	457
Parametry funkcji	458
Odrzucalność — czy dopasowywanie wzorca może się nie powieść?	459
Składnia wzorców	461
Dopasowywanie literałów	462
Dopasowywanie zmiennych nazwanych	462
Wiele wzorców	463
Dopasowywanie przedziałów wartości za pomocą ..=	464
Destrukuryzacja w celu rozkładania wartości na poszczególne elementy	464
Ignorowanie wartości we wzorcu	469
Dodatkowe wyrażenia warunkowe ze strażnikami dopasowywania	473
Wiązanie za pomocą operatora @	476
Podsumowanie	477

19

FUNKCJONALNOŚCI ZAAWANSOWANE 478

Niezabezpieczony Rust	479
Niezabezpieczone supermoce	479
Wyłuskiwanie surowego wskaźnika	480
Wywoływanie niezabezpieczonej funkcji lub metody	482
Uzyskiwanie dostępu do mutowalnej zmiennej statycznej lub modyfikowanie jej	487
Implementowanie niezabezpieczonej cechy	488
Uzyskiwanie dostępu do pól typu unii	489
Kiedy korzystać z niezabezpieczonego kodu?	489
Cechy zaawansowane	489
Typy powiązane	489
Domyślne parametry typu sparametryzowanego i przeciążanie operatora	491
Rozróżnianie metod o tej samej nazwie	493
Korzystanie z supercech	497
Używanie wzorca newtype do implementowania cech zewnętrznych	499
Typy zaawansowane	500
Używanie wzorca newtype dla zapewnienia bezpieczeństwa typów i warstwy abstrakcji	500
Tworzenie synonimów typów za pomocą aliasów typów	501
Typ never, który nigdy nie zwraca wartości	503
Typy o dynamicznie ustalanych rozmiarach i cecha Sized	505
Zaawansowane funkcje i domknięcia	507
Wskaźniki funkcji	507
Zwracanie domknięć	509
Makra	510
Różnica między makrami i funkcjami	510
Makra deklaratywne z konstrukcją macro_rules! dla metaprogramowania ogólnego	511
Makra proceduralne do generowania kodu z atrybutów	513
Jak napisać niestandardowe makro derive?	514
Makra atrybutowe	519
Makra funkcyjne	519
Podsumowanie	520

20

PROJEKT KOŃCOWY — BUDOWA WIELOWĄTKOWEGO SERWERA WWW 521

Tworzenie jednowątkowego serwera WWW	522
Nasłuchiwanie połączenia TCP	523
Odczytywanie żądania	525
Analiza żądania HTTP	527
Pisanie odpowiedzi	527
Zwracanie prawdziwego HTML-a	529

Walidacja żądania i selektywne odpowiadanie	530
Odrobina refaktoryzacji	532
Przekształcenie serwera jednowątkowego w wielowątkowy	533
Symulowanie powolnego żądania	533
Zwiększenie przepustowości przy użyciu puli wątków	534
Eleganckie zamykanie i czyszczenie	551
Implementacja cechy Drop w typie ThreadPool	551
Sygnalizowanie wątkom, aby przestały nasłuchiwać zadań	554
Podsumowanie	557

A

SŁOWA KLUCZOWE	559
Obecnie używane słowa kluczowe	559
Słowa kluczowe zarezerwowane do wykorzystania w przyszłości	561
Surowe identyfikatory	561

B

OPERATORY I SYMBOLE	563
Operatory	563
Symbole niezwiązane z operatorami	566

C

CECHY POCHODNE (ZAPOŻYCZONE)	571
Cecha Debug do uzyskiwania programistycznych danych wyjściowych	572
Cechy PartialEq i Eq do porównania równości	572
Cechy PartialOrd i Ord do porównywania kolejności	573
Cechy Clone i Copy do duplikowania wartości	573
Cecha Hash do mapowania wartości na wartość o stałym rozmiarze	574
Cecha Default dla wartości domyślnych	575

D

PRZYDATNE NARZĘDZIA PROGRAMISTYCZNE	577
Automatyczne formatowanie za pomocą narzędzia rustfmt	577
Naprawianie kodu za pomocą narzędzia rustfix	578
Lintery narzędzia Clippy	579
Integracja z IDE przy użyciu narzędzia rust-analyzer	580

E

EDYCJE	581

2

Programowanie gry w zgadywanie

Wskoczmy na głęboką wodę języka Rust i popracujmy wspólnie nad praktycznym projektem! W tym rozdziale wprowadzimy kilka typowych koncepcji Rusta, pokazując, jak używać ich w prawdziwym programie. Poznasz m.in. instrukcję `let`, wyrażenie `match`, metody, powiązane funkcje i zewnętrzne skrzynki! W kolejnych rozdziałach omówimy te koncepcje szerzej. W tym rozdziale poćwiczysz po prostu podstawy.

Zaimplementujemy klasyczny problem programowania dla początkujących: grę w zgadywanie. Działa to następująco. Program generuje losową liczbę całkowitą od 1 do 100. Potem prosi gracza o wpisanie typowanej liczby. Po wprowadzeniu liczby program wskazuje, czy jest ona zbyt niska, czy za wysoka. Jeśli gracz poprawnie odgadnie wygenerowaną liczbę, gra wyświetla wiadomość z gratulacjami i kończy działanie.

Konfigurowanie nowego projektu

Aby skonfigurować nowy projekt, przejdź do katalogu *projects* utworzonego w rozdziale 1. i utwórz nowy projekt przy użyciu Cargo w następujący sposób:

```
$ cargo new guessing_game
$ cd guessing_game
```

Pierwsze polecenie, `cargo new`, jako pierwszy argument przyjmuje nazwę projektu (*guessing_game*). Drugie polecenie powoduje przejście do katalogu nowego projektu. Przyjrzyjmy się wygenerowanemu plikowi *Cargo.toml*:

Cargo.toml

```
[package]
name = "guessing_game"
version = "0.1.0"
edition = "2021"

# Więcej kluczy wraz z definicjami znajdziesz na stronie https://doc.rust-lang.org/cargo/reference/manifest.html

[dependencies]
```

Jak pokazaliśmy w rozdziale 1., `cargo new` generuje za nas program *Witaj, świecie!*. Sprawdź zawartość pliku *src/main.rs*:

---

src/main.rs

```
fn main() {
    println!("Witaj, świecie!");
}
```

Teraz w tym samym kroku skompilujmy i uruchommy program *Witaj, świecie!* za pomocą polecenia `cargo run`:

```
$ cargo run
Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 1.50s
Running `target/debug/guessing_game`
Witaj, świecie!
```

Polecenie `run` przydaje się, gdy trzeba przeprowadzać szybkie iteracje projektu, tak jak zrobimy w tej grze, ekspresowo testując każdą iterację przed przejściem do następnej. Otwórz ponownie plik *src/main.rs*. W tym pliku zostanie napisany cały kod.

Przetwarzanie zgadywania

W pierwszej części programu gry w zgadywanie użytkownik jest proszony o wprowadzenie danych, następnie dane te są przetwarzane i następuje sprawdzenie, czy mają oczekiwany format. Na początek pozwalamy graczowi wprowadzić jego typowaną liczbę. Wpisz w pliku `src/main.rs` kod z listingu 2.1.

Listing 2.1. Kod, który pobiera i wpisuje liczbę wpisywaną przez użytkownika

```
src/main.rs
use std::io;

fn main() {
    println!("Zgadnij liczbę!");

    println!("Wpisz swój typ.");

    let mut guess = String::new();

    io::stdin()
        .read_line(&mut guess)
        .expect("Nie udało się odczytać linii");

    println!("Twój typ to: {guess}");
}
```

Ten kod zawiera wiele informacji, przeanalizujmy go więc linia po linii. Aby uzyskać dane wejściowe użytkownika, a następnie wypisać wynik jako dane wyjściowe, musimy wprowadzić do zakresu bibliotekę `we-wy io`. Pochodzi ona ze standardowej biblioteki znanej jako `std`:

```
use std::io;
```

Domyślnie Rust ma zbiór elementów zdefiniowanych w standardowej bibliotece, które wprowadza do zakresu każdego programu. Zbiór ten nazywa się **prelude**, a informacje na temat wszystkiego, co się w nim znajduje, znajdziesz na stronie <https://doc.rust-lang.org/std/prelude/index.html>.

Jeżeli typ, którego chcemy użyć, nie znajduje się w prelude, musimy wprowadzić go do zakresu bezpośrednio za pomocą instrukcji `use`. Korzystanie z biblioteki `std::io` zapewnia wiele przydatnych funkcjonalności, w tym możliwość przyjmowania danych wprowadzanych przez użytkownika.

Jak pokazaliśmy w rozdziale 1., funkcja `main` jest punktem wejścia do programu:

```
fn main() {
```

Składnia `fn` deklaruje nową funkcję; nawiasy okrągłe `()` wskazują na brak parametrów, a nawias klamrowy `{}` rozpoczyna ciało funkcji.

W rozdziale 1. wspomnieliśmy również, że `println!` to makro, które wypisuje łańcuch znaków na ekranie:

```
println!("Zgadnij liczbę!");  
  
println!("Wpisz swój typ.");
```

Ten kod wypisuje komunikat informujący, na czym polega gra, i prosi użytkownika o wprowadzenie danych.

Przechowywanie wartości za pomocą zmiennych

Następnie utworzymy **zmienną** do przechowywania danych wprowadzanych przez użytkownika:

```
let mut guess = String::new();
```

Teraz program zaczyna się robić interesujący! W tej krótkiej linii dużo się dzieje. Do utworzenia zmiennej używamy instrukcji `let`. Oto kolejny przykład:

```
let apples = 5;
```

Ta linia tworzy nową zmienną o nazwie `apples` i wiąże ją z wartością 5. W języku Rust zmienne są domyślnie niemutowalne, co oznacza, że wartość nadana zmiennej nigdy się nie zmieni. Omówimy tę koncepcję szczegółowo w rozdziale 3., w podrozdziale „Zmienne i mutowalność”. Aby uczynić zmienną mutowalną, dodajemy `mut` przed nazwą zmiennej:

```
let apples = 5; // Niemutowalna  
let mut bananas = 5; // Mutowalna
```

Uwaga

Składnia // rozpoczyna komentarz, który ciągnie się do końca linii. Rust ignoruje wszystko, co zawierają komentarze. Komentarze omówimy szerzej w rozdziale 3.

Wróćmy do programu gry w zgadywanie. Wiesz już, że instrukcja `let mut guess` wprowadza mutowalną zmienną o nazwie `guess`. Znak równości (=) instruuje Rusta, że chcemy teraz ze zmienną powiązać jakąś wartość. Po prawej stronie znaku równości znajduje się wartość, z którą powiązana jest zmienna `guess`, czyli wynik wywołania `String::new` — funkcji zwracającej nową instancję typu `String`. Typ `String` to łańcuch znaków dostarczany przez standardową bibliotekę; jest to możliwy do rozwijania fragment tekstu zakodowany w formacie UTF-8.

Składnia `::` w linii `::new` wskazuje, że `new` jest funkcją powiązaną z typem `String`. **Funkcja powiązana** to funkcja zaimplementowana w określonym typie, w tym przypadku typie `String`. Ta funkcja `new` tworzy nowy, pusty łańcuch znaków. Funkcję `new` można znaleźć w wielu typach, ponieważ jest to powszechna nazwa funkcji, która tworzy nową wartość określonego rodzaju.

W całości linia `let mut guess = String::new();` spowodowała utworzenie zmiennej mutowalnej, która została powiązana z nową, pustą instancją typu `String`. Uff!

Odbieranie danych wprowadzanych przez użytkownika

Przypomnijmy, że za pomocą `use std::io;` w pierwszej linii programu wprowadziliśmy funkcjonalność we-wy ze standardowej biblioteki. Teraz wywołamy funkcję `stdin` z modułu `io`, która pozwoli nam na obsługę danych wprowadzanych przez użytkownika:

```
io::stdin()
    .read_line(&mut guess)
```

Gdybyśmy nie importowali biblioteki `io` za pomocą `use std::io;` na początku programu, nadal moglibyśmy używać tej funkcji, zapisując ją jako `std::io::stdin`. Funkcja `stdin` zwraca instancję `std::io::Stdin`, która jest typem reprezentującym uchwyt dla standardowego wejścia terminala.

Następnie linia `.read_line(&mut guess)` wywołuje metodę `read_line` w standardowym uchwycie wejścia, aby uzyskać dane wejściowe od użytkownika. Przekazujemy również `&mut guess` do metody `read_line` jako argument, aby poinstruować ją, w jakim łańcuchu znaków zapisać dane wejściowe użytkownika. Pełne zadanie `read_line` polega na pobraniu danych, które użytkownik wprowadzi do standardowego wejścia, i dołączeniu ich do łańcucha znaków (bez nadpisywania jego zawartości), więc przekazujemy ten łańcuch znaków jako argument. Argument łańcucha znaków musi być mutowalny, by metoda mogła zmieniać zawartość tego łańcucha.

Symbol `&` wskazuje, że ten argument jest **referencją**, która umożliwia dostęp wielu części kodu do jednego fragmentu danych bez konieczności wielokrotnego kopiowania tych danych do pamięci. Referencje są złożoną funkcjonalnością, a jedną z głównych zalet języka Rust jest bezpieczne i łatwe korzystanie z nich. Nie musisz znać wielu tych szczegółów, aby ukończyć ten program. Na razie wystarczy wiedzieć, że podobnie jak zmienne, referencje są domyślnie niemutowalne. W związku z tym musisz napisać `&mut guess` zamiast `&guess`, aby uczynić tę zmienną mutowalną. (Referencje omówimy szerzej w rozdziale 4.).

Obsługa ewentualnego niepowodzenia za pomocą typu `Result`

Nadal pracujemy nad tą linią kodu. Omówimy teraz trzecią linię tekstu, ale zwróć uwagę, że wciąż jest ona częścią pojedynczej logicznej linii kodu. Kolejny fragment to następująca metoda:

```
.expect("Nie udało się odczytać linii");
```

Mogliśmy napisać ten kod w taki sposób:

```
io::stdin().read_line(&mut guess).expect("Nie udało się odczytać linii");
```

Jednak jedna długa linia jest trudna do odczytania, więc najlepiej ją podzielić. Podczas wywoływania metody za pomocą składni *.nazwa_metody()* często rozsądnie jest wprowadzić znak nowej linii i kolejne znaki niedrukowalne w celu podzielenia długich linii. Omówmy teraz, co robi ta linia.

Jak wspomnieliśmy wcześniej, `read_line` wstawia do przekazywanego do niej łańcucha znaków wszystko, co wprowadza użytkownik, ale także zwraca wartość `Result`. Jest to typ **wyliczeniowy**, zwany często **enum**, który może znajdować się w jednym z wielu możliwych stanów. Każdy możliwy stan nazywamy **wariantem**.

Typy wyliczeniowe omówimy szerzej w rozdziale 6. Celem typów `Result` jest kodowanie informacji dotyczących obsługi błędów.

Wariantami `Result` są `Ok` i `Err`. Wariant `Ok` wskazuje, że operacja zakończyła się powodzeniem, a wewnątrz `Ok` znajduje się pomyślnie wygenerowana wartość. Wariant `Err` oznacza, że operacja się nie powiodła, a `Err` zawiera informacje o tym, w jaki sposób lub dlaczego do tego doszło.

Wartości typu `Result`, podobnie jak wartości każdego innego typu, mają zdefiniowane metody. Instancja `Result` ma metodę `expect`, którą można wywoływać. Jeśli ta instancja `Result` jest wartością `Err`, metoda `expect` powoduje awarię programu i wyświetlenie komunikatu przekazanego jako argument do tej metody. Jeżeli metoda `read_line` zwraca `Err`, prawdopodobnie jest to wynik błędu pochodzącego z bazowego systemu operacyjnego. Gdy dana instancja `Result` jest wartością `Ok`, `expect` pobiera wartość zwracaną, przechowywaną przez `Ok`, i zwraca nam tylko tę wartość, byśmy mogli jej użyć. W tym przypadku tą wartością jest liczba bajtów w danych wprowadzonych przez użytkownika.

Jeśli nie wywołamy `expect`, program skompiluje się, ale pojawi się ostrzeżenie:

```
$ cargo build
Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
warning: unused `Result` that must be used
--> src/main.rs:10:5
10 |         io::stdin().read_line(&mut guess);
    |         ~~~~~
    |
    = note: `#[warn(unused_must_use)]` on by default
    = note: this `Result` may be an `Err` variant, which should be handled

warning: `guessing_game` (bin "guessing_game") generated 1 warning
Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 0.59s
```

Rust ostrzega, że nie użyto wartości `Result` zwróconej z `read_line`, wskazując, że program nie obsłużył możliwego błędu.

Właściwym sposobem na pozbycie się tego ostrzeżenia jest tak naprawdę napisanie kodu obsługi błędów, ale w naszym przypadku chcemy, aby ten program po prostu uległ awarii, gdy wystąpi problem, więc możemy użyć `expect`. O odzyskiwaniu sprawności po błędach napiszemy w rozdziale 9.

Wypisywanie wartości za pomocą symboli zastępczych `println!`

Oprócz zamykającego nawiasu klamrowego w kodzie pozostała do omówienia jeszcze tylko jedna linia:

```
println!("Twój typ to: {guess}");
```

Ta linia wypisuje łańcuch znaków, który zawiera teraz dane wprowadzone przez użytkownika. Zestaw nawiasów klamrowych (`{}`) to symbol zastępczy: potraktuj te nawiasy jak szczyptę małego kraba, które utrzymują wartość w miejscu. Gdy wypisujemy wartość zmiennej, nazwę zmiennej można umieścić w nawiasach klamrowych. Podczas wypisywania wyniku wartościowania wyrażenia w łańcuchu znaków formatowania należy umieścić puste nawiasy klamrowe, a za tym łańcuchem wstawić listę oddzielonych przecinkami wyrażen do wypisania w każdym pustym symbolu zastępczym (nawiasie klamrowym) w tej samej kolejności. Wypisanie zmiennej i wyniku wyrażenia w jednym wywołaniu `println!` może wyglądać tak:

```
let x = 5;
let y = 10;

println!("x = {x} oraz y + 2 = {}", y + 2);
```

Ten kod wypisuje `x = 5` oraz `y + 2 = 12`.

Testowanie pierwszej części

Przetestujmy pierwszą część gry w zgadywanie. Uruchom ją za pomocą polecenia `cargo run`:

```
$ cargo run
   Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
   Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 6.44s
   Running `target/debug/guessing_game`
Zgadnij liczbę!
Wpisz swój typ.
6
Twój typ to: 6
```

W tym momencie pierwsza część gry jest gotowa: pobieramy dane wejściowe z klawiatury, a potem je wypisujemy.

Generowanie sekretnej liczby

Następnie musimy wygenerować sekretną liczbę, którą użytkownik będzie próbował odgadnąć. Ta sekretna liczba powinna być za każdym razem inna, aby można było zagrać więcej niż raz. Użyjemy losowej liczby z przedziału od 1 do 100, by gra nie była zbyt trudna. Rust nie zawiera jeszcze w swojej standardowej bibliotece funkcjonalności generowania liczb losowych. Zespół Rusta udostępnia jednak skrzynkę `rand` ze wspomnianą funkcjonalnością. Dokumentację tej skrzynki znajdziesz na stronie <https://crates.io/crates/rand>.

Korzystanie ze skrzynki w celu uzyskania większej funkcjonalności

Należy pamiętać, że skrzynka jest zbiorem plików z kodem źródłowym Rusta. Projekt, który budujemy, to **skrzynka binarna**, którą jest wykonywalna. Skrzynka `rand` jest **skrzynką biblioteki**, która zawiera kod przeznaczony do użycia w innych programach i nie może być wykonywana samodzielnie.

Do koordynacji zewnętrznych skrzynek naprawdę przydatnym narzędziem okazuje się Cargo. Zanim będziemy mogli napisać kod korzystający z `rand`, musimy zmodyfikować plik *Cargo.toml* tak, aby zawierał skrzynkę `rand` jako zależność. Otwórz teraz ten plik i dodaj poniższą linię na dole, pod nagłówkiem sekcji `[dependencies]`, którą utworzyło dla nas Cargo. Pamiętaj, aby określić `rand` dokładnie tak samo, jak pokazaliśmy tutaj, z tym numerem wersji; w przeciwnym razie przykłady kodu z tego tutorialu mogą nie działać:

```
Cargo.toml
[dependencies]
rand = "0.8.5"
```

W pliku *Cargo.toml* wszystko, co następuje po nagłówku, jest częścią danej sekcji, która ciągnie się do momentu rozpoczęcia kolejnej sekcji. W sekcji `[dependencies]` informujemy Cargo, od których zewnętrznych skrzynek zależy nasz projekt i jakich wersji tych skrzynek potrzebujemy. W tym przypadku określamy skrzynkę `rand` z semantycznym specyfikatorem wersji 0.8.5. Cargo „rozumie” wersjonowanie semantyczne (ang. *Semantic Versioning*; czasami nazywane *SemVer*), które jest standardem zapisywania numerów wersji. Specyfikator 0.8.5 jest tak naprawdę skrótem od `^0.8.5`, co oznacza dowolną wersję z przedziału lewostronnie domkniętego od 0.8.5 do 0.9.

Cargo uznaje, że te wersje mają publiczne interfejsy API zgodne z wersją 0.8.5, a ta specyfikacja zapewnia otrzymanie najnowszej wersji poprawki, która będzie nadal kompilowana z kodem prezentowanym w tym rozdziale. Nie ma gwarancji, że którakolwiek wersja 0.9.0 lub nowsza będzie miała takie samo API jak to użyte w poniższych przykładach.

Nie zmieniając żadnego kodu, skompilujemy teraz projekt, jak pokazaliśmy w listingu 2.2.

```
$ cargo build
  Updating crates.io index
  Downloaded rand v0.8.5
  Downloaded libc v0.2.127
  Downloaded getrandom v0.2.7
  Downloaded cfg-if v1.0.0
  Downloaded ppv-lite86 v0.2.16
  Downloaded rand_chacha v0.3.1
  Downloaded rand_core v0.6.3
  Compiling rand_core v0.6.3
  Compiling libc v0.2.127
  Compiling getrandom v0.2.7
  Compiling cfg-if v1.0.0
  Compiling ppv-lite86 v0.2.16
  Compiling rand_chacha v0.3.1
  Compiling rand v0.8.5
  Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
  Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 2.53s
```

Możesz zobaczyć różne numery wersji (ale dzięki SemVer! wszystkie będą zgodne z kodem) i różne linie (w zależności od systemu operacyjnego), które mogą zostać wypisane w innej kolejności.

Kiedy dołączamy zewnętrzną zależność, Cargo pobiera z **rejestru** najnowsze wersje wszystkiego, czego dana zależność potrzebuje, czyli kopie danych z Crates.io (<https://crates.io>). Crates.io to repozytorium, w którym członkowie społeczności języka Rust publikują swoje projekty *open source* napisane w tym języku, aby mogli z nich korzystać inni użytkownicy.

Po aktualizacji rejestru Cargo sprawdza sekcję `[dependencies]` i pobiera wszystkie wymienione skrzynki, które nie zostały jeszcze pobrane. W tym przypadku, chociaż jako zależność wymieniliśmy tylko `rand`, Cargo pobrało również inne skrzynki, od których zależy działanie `rand`. Po pobraniu skrzynek Rust kompiluje je, a następnie kompiluje projekt z dostępnymi zależnościami.

Jeśli zaraz po tym uruchomisz ponownie `cargo build` bez wprowadzania jakichkolwiek zmian, nie otrzymasz żadnych danych wyjściowych poza linią `Finished`. Narzędzie Cargo „widzi”, że pobrało już i skompilowało zależności i że nie zmieniliśmy w nich niczego w pliku `Cargo.toml`. Cargo rozpoznaje również, że nie zmieniliśmy niczego w naszym kodzie, więc nie kompiluje go ponownie. Ponieważ nie ma nic do roboty, po prostu kończy działanie.

Jeśli otworzysz plik `src/main.rs`, dokonasz jakiejś trywialnej zmiany, a następnie zapiszesz go i ponownie skompilujesz, zobaczysz tylko dwie linie danych wyjściowych:

```
$ cargo build
  Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
  Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 2.53 secs
```

Te linie pokazują, że Cargo aktualizuje kompilację tylko o niewielką zmianę w pliku `src/main.rs`. Twoje zależności nie uległy zmianie, Cargo rozpoznaje więc, że może dla nich ponownie wykorzystać to, co już pobrało i skompilowało.

Zapewnienie powtarzalnych kompilacji za pomocą pliku Cargo.lock

Cargo ma mechanizm, który zapewnia rekompilację tego samego artefaktu za każdym razem, gdy ktokolwiek skompiluje dany kod: dopóki nie wskażesz inaczej, Cargo będzie używać tylko wersji określonych przez Ciebie zależności. Załóżmy na przykład, że w przyszłym tygodniu pojawi się wersja 0.8.6 skrzynki rand i będzie ona zawierała ważną poprawkę błędu, ale także regresję, która popsulałaby Twój kod. Aby sobie z tym poradzić, przy pierwszym uruchomieniu `cargo build` Rust tworzy plik *Cargo.lock*, więc mamy go teraz w katalogu *guessing_game*.

Kiedy kompilujesz projekt po raz pierwszy, Cargo oblicza wszystkie wersje zależności, które pasują do podanych kryteriów, a następnie zapisuje je w pliku *Cargo.lock*. Gdy za jakiś czas ponownie skompilujesz swój projekt, Cargo „zobaczy”, że istnieje plik *Cargo.lock*, i użyje określonych w nim wersji, zamiast ponownie wykonywać całą pracę związaną z ustalaniem wersji zależności. Umożliwia to automatyczne tworzenie powtarzalnych kompilacji. Innymi słowy, dzięki plikowi *Cargo.lock* projekt pozostanie przy wersji 0.8.5, dopóki nie dokonasz bezpośredniego uaktualnienia. Ponieważ plik *Cargo.lock* jest ważny dla powtarzalnych kompilacji, jest często zatwierdzany w systemie kontroli wersji wraz z resztą kodu projektu.

Aktualizacja skrzynki w celu uzyskania nowej wersji

Jeśli *chcesz* zaktualizować jakąś skrzynkę, Cargo udostępnia polecenie `update`, które ignoruje plik *Cargo.lock* i ustala wszystkie najnowsze wersje, które pasują do specyfikacji z pliku *Cargo.toml*. Następnie Cargo zapisuje te wersje w pliku *Cargo.lock*. W przeciwnym razie domyślnie narzędzie Cargo będzie szukało tylko wersji 0.8.5 i nowszych, ale wcześniejszych niż 0.9.0. Jeśli zostaną wydane dwie nowe wersje skrzynki rand, 0.8.6 i 0.9.0, po uruchomieniu polecenia `cargo update` zobaczysz poniższe dane wyjściowe:

```
$ cargo update
  Updating crates.io index
  Updating rand v0.8.5 -> v0.8.6
```

Cargo zignoruje wydanie 0.9.0. W tym momencie zauważysz również zmianę w pliku *Cargo.lock*, który będzie wskazywał, że używasz teraz wersji 0.8.6 skrzynki rand. Aby użyć rand w wersji 0.9.0 lub dowolnej wersji z serii 0.9.x, należy zaktualizować plik *Cargo.toml*, aby miał taką postać:

```
[dependencies]
rand = "0.9.0"
```

Następnym razem, gdy uruchomisz `cargo build`, Cargo zaktualizuje rejestr dostępnych skrzynek i dokona ponownej ewaluacji Twoich wymagań dotyczących rand zgodnie z nową wersją, którą określiłeś.

Nie wyczerpuje to tematu narzędzia Cargo i jego ekosystemu, który omówimy w rozdziale 14., ale na razie to wszystko, co musisz wiedzieć. Cargo bardzo ułatwia ponowne wykorzystywanie bibliotek, dzięki czemu Rustanie są w stanie pisać mniejsze projekty, które są złożone z wielu pakietów.

Generowanie liczby losowej

Zacznijmy używać skrzynki `rand` do generowania liczby do odgadnięcia. Następnym krokiem jest aktualizacja pliku `src/main.rs`, jak pokazaliśmy w listingu 2.3.

Listing 2.3. Dodawanie kodu w celu generowania liczby losowej

```
src/main.rs
use std::io;
use rand::Rng; ❶

fn main() {
    println!("Zgadnij liczbę!");

    let secret_number = rand::thread_rng().gen_range(1..=100); ❷

    println!("Sekretna liczba to: {secret_number}"); ❸

    println!("Wpisz swój typ.");

    let mut guess = String::new();

    io::stdin()
        .read_line(&mut guess)
        .expect("Nie udało się odczytać linii");

    println!("Twój typ to: {guess}");
}
```

Najpierw w punkcie ❶ dodajemy linię `use rand::Rng`. Cecha `Rng` definiuje metody, które implementują generatory liczb losowych, i byśmy mogli korzystać z tych metod, ta cecha musi być dostępna w zakresie. Cechy omówimy szczegółowo w rozdziale 10.

Następnie pośrodku dodajemy dwie linie. W pierwszej z nowych linii w punkcie ❷ wywołujemy funkcję `rand::thread_rng`, dającą nam konkretny generator liczb losowych, którego zamierzamy użyć: lokalny dla bieżącego wątku wykonywania i dostarczany przez system operacyjny. Następnie w generatorze liczb losowych wywołujemy metodę `gen_range`. Metoda ta jest definiowana przez cechę `Rng`, którą wprowadziliśmy do zakresu za pomocą instrukcji `use rand::Rng`. Metoda `gen_range` przyjmuje jako argument wyrażenie określające przedział i generuje z niego losową liczbę. Rodzaj używanego tutaj wyrażenia przedziału liczb ma postać *początek..=koniec* i jest to przedział obustronnie domknięty, musimy więc określić `1..=100`, aby zażądać liczby z zakresu od 1 do 100.

Uwaga

Abyś wiedział, jakich cech skrzynki użyć oraz jakie jej metody i funkcje wywoływać, każda skrzynka ma dokumentację z instrukcjami użycia. Kolejną ciekawą funkcją Cargo jest to, że uruchomienie polecenia `cargo doc --open` powoduje skompilowanie lokalnie dokumentacji dostarczanej przez wszystkie zależności i otwarcie jej w przeglądarce. Jeśli jesteś zainteresowany innymi funkcjami skrzynki `rand`, uruchom polecenie `cargo doc --open` i kliknij `rand` w panelu po lewej stronie.

Druga nowa linia w punkcie ❸ wypisuje sekretną liczbę. Jest to przydatne podczas opracowywania programu, aby móc go testować, ale usuniemy to z ostatecznej wersji. Gra nie miałaby sensu, gdyby program wypisywał odpowiedź zaraz po uruchomieniu!

Spróbuj uruchomić program kilka razy:

```
$ cargo run
Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 2.53s
Running `target/debug/guessing_game`
Zgadnij liczbę!
Sekretna liczba to: 7
Wpisz swój typ.
4
Twój typ to: 4

$ cargo run
Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 0.02s
Running `target/debug/guessing_game`
Zgadnij liczbę!
Sekretna liczba to: 83
Wpisz swój typ.
5
Twój typ to: 5
```

Powinieneś otrzymać różne liczby losowe i wszystkie powinny być liczbami z przedziału od 1 do 100. Świetna robota!

Porównywanie próby odgadnięcia z sekretną liczbą

Skoro mamy już dane wprowadzone przez użytkownika i liczbę losową, możemy je porównać. Ten krok pokazaliśmy w listingu 2.4. Pamiętaj, że ten kod jeszcze się nie skompiluje, co wyjaśnimy poniżej.

Listing 2.4. Obsługa możliwych wartości zwracanych dla porównywania dwóch liczb

---

```
src/main.rs
use rand::Rng;
use std::cmp::Ordering; ❶
```

```

use std::io;

fn main() {
    --fragment pominięty--

    println!("You guessed: {guess}");

    match guess.❷cmp(&secret_number) { ❸
        Ordering::Less => println!("Za mała liczba!"),
        Ordering::Greater => println!("Za duża liczba!"),
        Ordering::Equal => println!("Zgadłeś!"),
    }
}

```

Najpierw w punkcie ❶ dodajemy kolejną instrukcję `use`, wprowadzając do zakresu typ `std::cmp::Ordering` ze standardowej biblioteki. Typ `Ordering` jest kolejnym typem wyliczeniowym i posiada warianty `Less` (mniejsze), `Greater` (większe) i `Equal` (równe). Są to trzy możliwe wyniki porównywania dwóch wartości.

Następnie na końcu dodajemy pięć nowych linii, które korzystają z typu `Ordering`. Metoda `cmp` w punkcie ❸ porównuje dwie wartości i może być wywołana dla wszystkiego, co może być porównywane. Przyjmuje ona referencję do tego, z czym chcemy dokonać porównania: tutaj porównujemy `guess` z `secret_number`. Następnie zwraca ona wariant typu wyliczeniowego `Ordering`, który wprowadziliśmy do zakresu za pomocą instrukcji `use`. W punkcie ❷ używamy wyrażenia `match`, aby zdecydować, co zrobić dalej, na podstawie tego, który wariant `Ordering` został zwrócony z wywołania `cmp` z wartościami `guess` i `secret_number`.

Wyrażenie `match` składa się z **ramion**. Ramię to **wzorzec** do dopasowania i kod, który powinien zostać uruchomiony, jeśli wartość przekazana do `match` będzie pasować do wzorca tego ramienia. Rust przyjmuje wartość podaną dla `match` i przegląda po kolei wzorce poszczególnych ramion. Wzorce i konstrukcja `match` są potężnymi funkcjonalnościami Rusta: pozwalają na wyrażanie różnych sytuacji, które może napotkać kod, i umożliwiają ich obsłużenie. Funkcje te omówimy szczegółowo, odpowiednio, w rozdziałach 6. i 18.

Przeanalizujmy przykład z wyrażeniem `match`, którego używamy tutaj. Przyjmijmy, że użytkownik wytypował liczbę 50, a tym razem losowo wygenerowana sekretna liczba to 38.

Gdy kod porówna 50 z 38, metoda `cmp` zwróci `Ordering::Greater`, ponieważ 50 jest większe niż 38. Wyrażenie `match` pobiera wartość `Ordering::Greater` i rozpoczyna sprawdzanie wzorców wszystkich ramion. Weryfikuje wzorzec pierwszego ramienia, `Ordering::Less`, i „widzi”, że wartość `Ordering::Greater` nie pasuje do `Ordering::Less`, więc ignoruje kod tego ramienia i przechodzi do następnego. Wzorzec następnego ramienia to `Ordering::Greater`, który *pasuje* do `Ordering::Greater`! Kod powiązany z tym ramieniem jest wykonywany i wypisuje na ekranie `Za duża liczba!`. Po pierwszym udanym dopasowaniu wyrażenie `match` kończy porównywanie, więc w tym scenariuszu nie będzie sprawdzać ostatniego ramienia.

Jednak kod pokazany w listingu 2.4 jeszcze się nie skompiluje. Spróbujmy:

```
$ cargo build
Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
error[E0308]: mismatched types
--> src/main.rs:22:21
22 |         match guess.cmp(&secret_number) {
   |                        ~~~~~~ expected struct `String`, found integer
   |
   = note: expected reference `&String`
             found reference `&{integer}`
```

Główny komunikat błędu informuje, że istnieją **niedopasowane typy**. Rust ma silny, statyczny system typowania. Ma jednak również funkcjonalność inferencji typów. Kiedy napisaliśmy `let mut guess = String::new()`, Rust był w stanie wywnioskować, że `guess` powinien być typem `String`, i nie kazał nam określać typu. Natomiast `secret_number` jest typem liczbowym. Wartość od 1 do 100 może mieć kilka typów liczbowych Rusta, m.in. `i32` (liczba 32-bitowa), `u32` (liczba 32-bitowa bez znaku) i `i64` (liczba 64-bitowa). Jeśli nie określono inaczej, Rust domyślnie wybiera `i32`, który jest typem `secret_number`, chyba że w innym miejscu dodamy informacje o typie, które spowodują, iż Rust wywnioskuje inny typ liczbowy. Przyczyną błędu jest to, że Rust nie może porównać łańcucha znaków i typu liczbowego.

W związku z tym musimy przekonwertować `String`, który program odczytuje jako dane wejściowe, na typ liczby rzeczywistej, byśmy mogli porównać go z sekretną liczbą. W tym celu do ciała funkcji `main` dodajemy linię pokazaną w poniższym listingu:

```
src/main.rs
--fragment pominięty--

let mut guess = String::new();

io::stdin()
    .read_line(&mut guess)
    .expect("Nie udało się odczytać linii");

let guess: u32 = guess
    .trim()
    .parse()
    .expect("Wpisz swój typ!");

println!("Twój typ to: {guess}");

match guess.cmp(&secret_number) {
    Ordering::Less => println!("Za mała liczba!"),
    Ordering::Greater => println!("Za duża liczba!"),
    Ordering::Equal => println!("Zgadłeś!"),
}
```

Tworzymy zmienną o nazwie `guess`. Ale chwileczkę, czy program nie ma już zmiennej o nazwie `guess`? Tak, ale na szczęście Rust pozwala nam przysłać poprzednią wartość `guess` nową wartością. **Przysłanie** (ang. *shadowing*) pozwala nam ponownie użyć nazwy

zmiennej `guess`, dzięki czemu nie musimy tworzyć dwóch unikatowych zmiennych, takich jak na przykład `guess_str` i `guess`. Omówimy to szerzej w rozdziale 3., a na razie wystarczy wiedzieć, że ta funkcjonalność jest często używana, gdy trzeba przekonwertować wartość z jednego typu na drugi.

Tę nową zmienną wiążemy z wyrażeniem `guess.trim().parse()`. `guess` w tym wyrażeniu odwołuje się do pierwotnej zmiennej `guess`, która zawiera dane wejściowe jako łańcuch znaków. Metoda `trim` wywołana na instancji `String` usuwa wszelkie znaki niedrukowalne na początku i końcu; musimy to zrobić, aby móc porównać ten łańcuch znaków z typem `u32`, który może zawierać tylko dane liczbowe. Użytkownik musi nacisnąć *Enter*, aby przekazać argumenty do `read_line` i wprowadzić swój typ liczbowy, co dodaje do łańcucha znaków znak nowej linii. Jeśli użytkownik wpisze na przykład 5 i naciśnie *Enter*, wartość `guess` będzie wyglądała tak: `5\n`. Znaki `\n` reprezentują „nową linię”. (W systemie Windows naciśnięcie klawisza *Enter* powoduje powrót karetki i nową linię: `\r\n`). Metoda `trim` eliminuje `\n` lub `\r\n`, dając w rezultacie tylko 5.

Metoda `parse` wywoływana na łańcuchu znaków konwertuje go na inny typ. Tutaj stosujemy ją do konwersji z łańcucha znaków na liczbę. Używając let `guess: u32`, musimy poinformować Rusta, jaki dokładnie typ liczby chcemy uzyskać. Dwukropek (`:`) po `guess` informuje Rusta, że będziemy adnotować typ zmiennej. Rust ma kilka wbudowanych typów liczbowych; widoczny tutaj `u32` jest 32-bitową liczbą całkowitą bez znaku. Jest to dobry domyślny wybór dla małej liczby dodatniej. O innych typach liczbowych napiszemy w rozdziale 3.

Dodatkowo w tym przykładowym programie adnotacja `u32` i porównanie z `secret_number` oznacza, że Rust „wynioskuje”, iż `secret_number` również powinien być typem `u32`. Teraz porównanie będzie odbywać się między dwiema wartościami tego samego typu!

Metoda `parse` będzie działać tylko na znakach, które można logicznie przekonwertować na liczby, a zatem może łatwo powodować błędy. Gdyby łańcuch zawierał na przykład `A%5`, nie byłoby sposobu, aby przekonwertować go na liczbę. Ponieważ może się to nie powieść, metoda `parse` zwraca typ `Result`, podobnie jak metoda `read_line` (co omówiliśmy wcześniej w punkcie „Obsługa ewentualnego niepowodzenia za pomocą typu `Result`”). Potraktujemy typ `Result` w ten sam sposób przez ponowne użycie metody `expect`. Jeżeli metoda `parse` zwróci wariant `Err` typu `Result`, ponieważ nie będzie mogła utworzyć liczby z łańcucha znaków, wywołanie `expect` spowoduje awarię gry i wypisanie komunikatu, który jej podaliśmy. Jeśli metoda `parse` będzie mogła pomyślnie przekonwertować łańcuch znaków na liczbę, zwróci wariant `Ok` typu `Result`, a `expect` zwróci liczbę, którą chcemy uzyskać z wartości `Ok`.

Uruchommy teraz ten program:

```
$ cargo run
  Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
  Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 0.43s
  Running `target/debug/guessing_game`
Zgadnij liczbę!
Sekretna liczba to: 58
Wpisz swój typ.
76
Twój typ to: 76
Za duża liczba!
```

Nieźle! Mimo dodania spacji przed zgadywaną liczbą program i tak ustalił, że użytkownik wytypował 76. Uruchom program kilka razy, aby zweryfikować różne zachowania przy różnych rodzajach danych wejściowych: wpisz liczbę poprawną, za dużą i za małą.

Większość gry już działa, ale użytkownik może zgadywać tylko raz. Zmienimy to przez dodanie pętli!

Umożliwianie wielokrotnego zgadywania dzięki zastosowaniu pętli

Słowo kluczowe `loop` tworzy nieskończoną pętlę. Dodamy pętlę, aby dać użytkownikom więcej szans na odgadnięcie liczby.

---

src/main.rs

--fragment pominięty--

```
println!("Sekretna liczba to: {secret_number}");
```

```
loop {  
    println!("Wpisz swój typ.");
```

--fragment pominięty--

```
    match guess.cmp(&secret_number) {  
        Ordering::Less => println!("Za mała liczba!"),  
        Ordering::Greater => println!("Za duża liczba!"),  
        Ordering::Equal => println!("Zgadłeś!"),  
    }  
}
```

Jak widać, wszystko od monitu o wpisanie typowanej liczby przenieśliśmy dalej do pętli. Pamiętaj, aby linie wewnątrz pętli wciąć o kolejne cztery spacje i uruchomić program ponownie. Program będzie teraz w nieskończoność prosił o kolejne odgadnięcie, co w rzeczywistości wprowadza nowy problem. Wygląda na to, że użytkownik nie może zakończyć gry!

Użytkownik zawsze ma wprawdzie opcję przerwania działania programu za pomocą skrótu klawiaturowego `Ctrl+C`. Istnieje jednak inny sposób ucieczki przed tym nienasyconym potworem, o czym wspomnieliśmy wcześniej podczas omawiania parsowania w podrozdziale „Porównywanie próby odgadnięcia z sekretną liczbą”: jeśli użytkownik wprowadzi odpowiedź inną niż liczba, program ulegnie awarii. Możemy to wykorzystać, aby umożliwić użytkownikowi zakończenie gry. Pokazaliśmy to w poniższym listingu:

\$ cargo run

```
Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
```

```
Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 1.50s
```

```
Running `target/debug/guessing_game`
```

```
Zgadnij liczbę!
```

```
Sekretna liczba to: 59
```

```
Wpisz swój typ.  
45  
Twój typ to: 45  
Za mała liczba!  
Wpisz swój typ.  
60  
Twój typ to: 60  
Za duża liczba!  
Wpisz swój typ.  
59  
Twój typ to: 59  
Zgadłeś!  
Wpisz swój typ.  
zakończ  
thread 'main' panicked at 'Proszę wpisać liczbę!: ParseIntError  
{ kind: InvalidDigit }', src/main.rs:28:47  
note: run with `RUST_BACKTRACE=1` environment variable to display a backtrace
```

Wpisanie **zakończ** powoduje wyjście z gry, ale jak zauważysz, to samo dzieje się po wprowadzeniu jakichkolwiek innych danych niebędących liczbami. Jest to co najmniej nieoptymalne; chcemy, aby gra zatrzymała się również po odgadnięciu prawidłowej liczby.

Zakończenie gry po odgadnięciu prawidłowej liczby

Zaprogramujmy grę tak, aby zakończyła się, gdy użytkownik odgadnie poprawną liczbę. W tym celu dodajmy instrukcję `break`:

---

src/main.rs

--fragment pominięty--

```
match guess.cmp(&secret_number) {  
    Ordering::Less => println!("Za mała liczba!"),  
    Ordering::Greater => println!("Za duża liczba!"),  
    Ordering::Equal => {  
        println!("Zgadłeś!");  
        break;  
    }  
}
```

Dodanie linii `break` po `Zgadłeś!` sprawi, że program wyjdzie z pętli, gdy użytkownik poprawnie odgadnie sekretną liczbę. Wyjście z pętli oznacza również wyjście z programu, ponieważ pętla jest ostatnią częścią `main`.

Obsługa nieprawidłowych danych wejściowych

Aby jeszcze bardziej udoskonalić zachowanie gry, zamiast zawieszać program, gdy użytkownik wprowadzi nie-liczbę, sprawmy, by gra ignorowała takie dane wejściowe, a użytkownik mógł kontynuować zgadywanie. W tym celu możemy zmienić linię, w której wartość `guess` jest konwertowana z typu `String` na `u32`, jak pokazaliśmy w listingu 2.5.

```
src/main.rs
--fragment pominięty--

io::stdin()
    .read_line(&mut guess)
    .expect("Nie udało się odczytać linii");
let guess: u32 = match guess.trim().parse() {
    Ok(num) => num,
    Err(_) => continue,
};

println!("Twój typ to: {guess}");

--fragment pominięty--
```

Przełączamy się z wywołania `expect` na wyrażenie `match`, aby przejść od awarii w przypadku błędu do obsługi błędu. Pamiętaj, że `parse` zwraca typ wyliczeniowy `Result`, który ma warianty `Ok` i `Err`. Używamy tutaj wyrażenia `match`, podobnie jak w przypadku wyniku `Ordering` wywołania metody `cmp`.

Jeśli `parse` będzie w stanie pomyślnie przekonwertować łańcuch znaków na liczbę, zwróci wartość `Ok` zawierającą wynikową liczbę. Ta wartość `Ok` będzie pasować do wzorca pierwszego ramienia, a wyrażenie `match` zwróci po prostu wartość `num` wygenerowaną przez `parse` i umieszczoną w wartości `Ok`. Ta liczba znajdzie się dokładnie tam, gdzie chcemy, czyli w nowej zmiennej `guess`, którą tworzymy.

Jeśli `parse` nie będzie w stanie przekształcić łańcucha znaków w liczbę, zwróci wartość `Err` zawierającą więcej informacji o błędzie. Wartość `Err` nie pasuje do wzorca `Ok(num)` w pierwszym ramieniu `match`, ale pasuje do wzorca `Err(_)` drugiego ramienia. Podkreślenie `(_)` jest wartością uniwersalną; w tym przykładzie instruujemy Rusta, że chcemy dopasować wszystkie wartości `Err`, bez względu na to, jakie informacje zawierają. Program wykona więc kod `continue` drugiego ramienia, który każe mu przejść do następnej iteracji pętli `loop` i poprosić o kolejne typowanie liczby. W ten sposób program zignoruje wszystkie błędy, które może napotkać `parse`!

Teraz wszystko w programie powinno działać zgodnie z oczekiwaniami. Spróbujmy:

```
$ cargo run
Compiling guessing_game v0.1.0 (file:///projects/guessing_game)
Finished dev [unoptimized + debuginfo] target(s) in 4.45s
Running `target/debug/guessing_game`
Zgadnij liczbę!
Sekretna liczba to: 61
Wpisz swój typ.
10
Twój typ to: 10
Za mała liczba!
Wpisz swój typ.
99
```

```
Twój typ to: 99
Za duża liczba!
Wpisz swój typ.
foo
Wpisz swój typ.
61
Twój typ to: 61
Zgadłeś!
```

Niesamowite! Ostatnią drobną poprawką dokończymy grę w zgadywanie. Przypomnijmy, że program nadal wypisuje sekretną liczbę. Sprawdziło się to w testach, ale rujnuje rzeczywistą grę. Usuńmy instrukcję `println!`, która wypisuje sekretną liczbę. Ostateczny kod pokazaliśmy w listingu 2.6.

Listing 2.6. Kompletny kod gry w zgadywanie

---

src/main.rs

```
use rand::Rng;
use std::cmp::Ordering;
use std::io;

fn main() {
    println!("Zgadnij liczbę!");

    let secret_number = rand::thread_rng().gen_range(1..=100);

    loop {
        println!("Wpisz swój typ.");

        let mut guess = String::new();

        io::stdin()
            .read_line(&mut guess)
            .expect("Nie udało się odczytać linii");

        let guess: u32 = match guess.trim().parse() {
            Ok(num) => num,
            Err(_) => continue,
        };

        println!("Twój typ to: {guess}");

        match guess.cmp(&secret_number) {
            Ordering::Less => println!("Za mała liczba!"),
            Ordering::Greater => println!("Za duża liczba!"),
            Ordering::Equal => {
                println!("Zgadłeś!");
                break;
            }
        }
    }
}
```

Udało Ci się zbudować grę w zgadywanie losowej liczby. Gratulacje!

Podsumowanie

Ten projekt był praktycznym sposobem na zapoznanie Cię z wieloma nowymi koncepcjami języka Rust, takimi jak `let`, `match`, funkcje i wykorzystanie zewnętrznych skrzynek. W następnych kilku rozdziałach omówimy te koncepcje szerzej. W rozdziale 3. przybliżymy koncepcje, które ma większość języków programowania, takie jak zmienne, typy danych i funkcje, oraz pokażemy, jak stosować je w języku Rust. Rozdział 4. będzie poświęcony własności — funkcjonalności, która odróżnia Rusta od innych języków. W rozdziale 5. omówimy struktury i składnię metod, a w rozdziale 6. wyjaśnimy, jak działają typy wyliczeniowe.

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

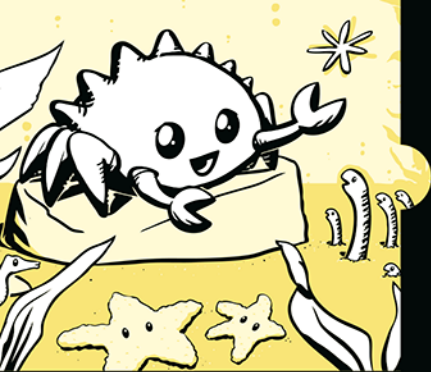
-
- A top-down view of four hands holding four interlocking puzzle pieces. The top-left piece is red, the top-right is dark blue, the bottom-left is light blue, and the bottom-right is a slightly darker shade of light blue. The hands are positioned around the pieces, with fingers visible holding them. The background is a solid grey.
1. ZAREJESTRUJ SIĘ
  2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
  3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

RUST: JĘZYK PRZYSZŁOŚCI PROGRAMOWANIA!

Rust świetnie się sprawdza na poziomie systemowym, czyli z niskopoziomymi szczegółami zarządzania pamięcią, reprezentacji danych i współbieżności. Jest zaprojektowany tak, aby naturalnie pisać niezawodny i wydajny kod. Język ten jest również wystarczająco ekspresyjny i ergonomiczny, aby umożliwiać tworzenie aplikacji CLI czy serwerów WWW. Łatwo dostrzec, że praca z Rustem pozwala budować umiejętności, które przydają się w wielu dziedzinach programowania.

Ta książka jest oficjalnym przewodnikiem po języku programowania systemów Rust, udostępnianym na licencji *open source*. Dzięki niej nauczysz się pisać szybciej i bardziej niezawodnie oprogramowanie. Dowiesz się również, jak zapewnić sobie kontrolę nad niskopoziomymi szczegółami wraz z wysokopoziomą ergonomią, co pozwoli Ci na zwiększenie produktywności i uniknięcie trudności związanych z językami niskiego poziomu. Oprócz przystępnie przekazanej wiedzy i niezliczonych przykładów kodu w książce znalazły się trzy rozdziały poświęcone budowaniu kompletnych projektów: gry w zgadywanie liczb, rustowej implementacji narzędzia wiersza poleceń i serwera wielowątkowego.

W książce między innymi:

- tworzenie funkcji, wybieranie typów danych i wiązanie zmiennych
- własność i pożyczanie, czasy życia, typy sparametryzowane
- przekazywanie kompilatorowi ograniczeń programu
- bezstresowe stosowanie współbieżności
- Cargo – wbudowany menedżer pakietów Rusta
- testowanie, obsługa błędów, refaktoryzacja i ekspresyjne dopasowywanie wzorców

Steve Klabnik był kierownikiem zespołu dokumentacji języka Rust i jednym z jego głównych programistów. Wcześniej pracował nad takimi projektami jak Ruby i Ruby on Rails.

Carol Nichols jest członkinią zespołu Crates.io i była członkinią podstawowego zespołu Rusta. Organizowała konferencję Rust Belt Rust.

Helion

helion.pl

HELION S.A.
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
helion@helion.pl

KOD KORZYŚCI
Sięgnij po więcej! ▶

ISBN 978-83-289-1010-2

Cena: 129,00 zł

